

REGERING'S VOORLICHTINGS DIENST & PUBLICITEITS DIENST
Kajoen 44 - SOERABAJA.-

078A -
No. 85/14

23 SEP 1947

SOERABAJA, 20 September 1947.

No. Sec/414.

Het Hoofd van den
REGERING'S VOORLICHTINGS DIENST
Koningsplein west no. 9 A.,
BATAVIA - G.

Beleefd aangeboden ter kennisneming een verslag i.s. roof en plundering der bevolking door MASJOEMI's en PEMBRONTAKKERS na order "Staakt het vuren" in DJEMBER en omstreken. Dit verslag werd mij door den Opsporings Dienst Overledenen Soerabaja toegezonden.

Hfd. REGERING'S VOORLICHTINGS DIENST
& PUBLICITEITS DIENST

E.H.W. van Stappershoef
(E.H.W. van Stappershoef).

Bijlage : 1.

H. Linnis

P. J. J.

ONDERWERP: Roof en plundering der bevolking door ~~Pembontakkers~~ PEMBRONTAKKERS na order "Staakt het vuren" in DJEMBER en omstreken.

VERKLARING.

No. 399/ X/ODO.

1. Ondergetekende Edwin Alexander van der POEL, geboren te Mr. Cornelis Batavia ddo. 4 Mei 1917, als Milicien Sergeant van het K.N.I.L. ingedeeld bij de verbindingsstaf der X-Brigade in de Javastraat 12 alhier, verklaart hierbij onder aanbod van eede het volgende.

2. Naar aanleiding van de geruchten, welke te Soerabaja de ronde deden als zouden vele Europeanen in het binnenland, tijdens de politionele actie der Nederlands Indische Regering vermoord zijn, zo ook in het Djemberse, alwaar mijn moeder van wie ik in langen tijd geen bericht ontving, verblijf hield, vroeg en kreeg ik een speciale verlof pas van mijn commandant van de verbindingsstaf X-Brigade, Kapitein BODEWES, teneinde mij naar Djember te mogen begeven voor naspering van mijn moeder, Mevr. H.A. van der POEL-geboren ENDEN OEHIE (Soendanees van geboorte), die een landgoed van + 110 bouws in de dessa KEPEL in het Djemberse bezit.

3. Op Woensdag den 27en Augustus mij onder dekking van de V.D.M.B. (Veiligheids Dienst Mariniers Brigade) vanuit AMBOELOE naar eerdergenoemde dessa KEPEL begevende, viel mij de verlatenheid dier eens zoo welvarende streek reeds direct op. Te KEPEL aangekomen, trof ik mijn moeder niet thuis aan, wel waren haar 2 huizen door de roofbende totaal leeggeplunderd en gesloopt. Navraag bij de nog aanwezige dessa bevolking leverde geen direct resultaat op.

4. Zaterdag, den 30en Augustus j.l., ten 2e male terugkomende en zoekende, trof ik eindelijk mijn moeder bij de Kepala Kampong van KEPEL genaamd DJASMO aan, die op het vernemen dat naar genoemde vrouw gezocht werd, haar voor den dag liet komen. Nadat zij van de vreugde van ons weerzien enigszins tot bedaren was gekomen, deed zij mij het volgende verhaal.

5. Toen de politionele actie der Nederlands Indische Regering begon, werd het volk (speciaal de Javaanse emigranten, afkomstig van de dessa PONOROGO (Madicoen) t.b.v. de cultures aldaar geemigreerd) door de radio propaganda's opgehitst en begon het gepeupel alle gegoede inwoners te plunderen

6. Op een middag, ongeveer medio Augustus 1947, omstreeks 4 uur, verscheen voor haar een 5 tal tot de tanden gewapende Pembontakkers, onder wie zij de Tjarik en de Patingih van de naburige dessa LODJEDJER herkende, die z.g. kwamen voor registratie van haar meubilair. Op haar verwonderde vraag waarom zij die meubels voor de 2e maal moest laten registreren, verdween de bande, doch een dag of wat later, verscheen in de nacht ten 1 ure, een nog groter bande plundersaars, met de bedoeling haar tevens te ontvoeren en te vermoorden. Een mandoer, een oud gediende, genaamd SAMORRI, begreep de moeilijke situatie waarin de oude vrouw zich bevond en had nog de tegenwoordigheid van geest mijn moeder alleen met de kleren die zij aan had onder zachten dwang mede te slepen naar den tuin, waar hij genoemde vrouw in een kuil stopte en daarna de kuil met blaren overdekte.

7. Mijn moeder niet in huis vindende begon de roofbende met plunderen. Zo werd mijn moeder beroofd van haar juwelen o.a. haar juwelendoos inhoudende: 2 markiesringen en andere gouden ringen, gouden kabajaspelden, en gouden horlogeketting van mijn vader en haar gouden trouwring; 2 brillanten oorknoppen en nog f. 5.000.- papiergeld. Voorts werden uit haar klerenkasten vele kostbare sarongs, kebajaks en bovendien nog alle eigendomspapieren gestolen. Hiermee nog niet tevreden zijnde, milikte dat dieventuig, dat zich nationalistenaemt en Megdeka vraagt om ongestraft te mogen moorden en roven, de net geoogste 600 Quintalen padi, terwijl ook al onze koeien en tjikars in beslag genomen werden. Ook de geiten verdwenen in hun magen. De klappertuinen + 60 bouws groot, werden geplunderd.

8. Nadat de bande met de buit verdwenen was, bracht genoemde mandoer SAMORRI voor- noemd, mijn moeder naar de Kepala Kampong van KEPEL, DJASMO, die haar voorlopig in huis en in bescherming nam. Op het vernemen dat genoemde vrouw nog in leven was, werd de woning van de Kepala Kampong door de pemoeda's bewaakt, opdat de vrouw niet ontsnappen kon, doch toen de Veiligheids Dienst der Mariniers Brigade (V.D.M.B.) in KEPEL arriveerden kozen de heren rovende en plunderende nationalistena het hazenpad, waardoor ik mijn moeder had kunnen terug vinden.

9. Vervolgens hoorde ik te Djember van de V.D.M.B. aldaar, dat mijn oom uit POEGER, de heer W. van der POEL met vrouw en dochter vermist werden, naar verluidt vermoord door een zeker AMAT, halfbloed Arabier ex chauffeur van mijn vader.

078C

10. Mijn grootmoeder van moeders zijde, vrouwe MAH NJAI KARMISA, eveneens in genoemde dessa KEPEL wonende, werd van ruim 1000 quintalen padi en tevens van haar tjikars en koelen beroofd. De roofgieren hadden 3 dagen nodig om al die padi weg te slopen. Gelukkig had die oude vrouw, reeds een voorgevoel hebbende van de komende gebeurtenissen, al haar juwelen tevoren op een geheime plaats begraven.

11. Tot slot nog de mededeling dat de fam. FELIX, bestaande uit 12 personen, waarvan eveneens het verhaal rondging dat zij vermoord zou zijn, is terecht en zich gedurende een paar dagen in de bossen verstopt had, totdat de V.D.M.B. hen redde.

12. Opgelucht liet ik mijn moeder bij de fam. BERKHOLST te Djember achter en met dankbaarheid in mijn hart vertrek ik weder naar mijn compagnie te Soerabaja.

Soerabaja, 12 September 1947.

w.g. E.A. van der Poel.

Nevenstaande handtekening in mijn bijzijn gesteld.

NAAM: J.W.F. MEENG.

FUNCTIE: Hoofd O.D.O.

Bijkantoor SOERABAJA.

w.g. J.W.F. Meeng.